

REALIZAM je književnopovijesno razdoblje koje u eu knjiž započinje 30tih god i traje do 80-90tih 19 st. veću ulogu u realizmu imaju franc, eng i ruska književnost, a u ostalim slavenskim zemljama, italiji i njem, realizam poprima zasebne oblike. uz pojavu realizma javlja se i pojačano zanimanje za prirodne znanosti i jačanje pozitivističke filozofije. prvi teoretičar R je Champfleury koji svoje poimanje R izdaje u nizu članaka 1857g u zbirci Realizam. on zacrtava poetiku realističkog romana i suvremenom piscu nudi model pisanja: istraživanje, ankete, fotografska i stenografska tehnika. osnovno obilježje realističke poetike je naglašavanje odnosa književnosti i zbilje. realističke pripovjedač najčešće je “objektivan”, iskazan glasom u 3 licu i nije nazočan u radnji. fabula R romana slijedi (ima) kronološki red zbivanja a događaje međusobno povezuje čvrstim uzročno-posljedičnim odnosima. motivacija likova proizlazi iz njihovih karaktera te sklopa socijalnih okolnosti u kojima djeluju (sociopsihološka motivacija) 84str

franc R → idealizirani junaci romantizma zamjenjeni su predstanicima društvenih slojeva, a romantički ideali duha s realistički prikazanim ljudskim osobinama (vrline, mane...). u realizmu se romanopisci pretvaraju u istraživače i “povjesničare sadašnjosti” koji istinite događaje uzimaju za svoje teme. Stendhalov roman “crveno i crno” temelji se na događaju iz novina, Flaubertova “madam bovary” pisana je s nakanom da bude dokumentom o životu i provinciji → to djelo je pomutilo mir samozadovoljnog građanskog društva. 84str

eng R → romanopisci poput Dickensa, svojim djelima opisuju i objašnjavaju eng stvarnost te prosvjeduju protiv nje; dajući kritički prikaz socijalnih nepravdi i bijede najnižih društvenih slojeva. 85str

ruski R → razdoblje ruskog R dijelimo na 3 faze; rani, razvijeni i visoki realizam. prva/rana faza → obilježava postupni razvoj pripovjednog oblika, a u temama se prepoznaju ostaci romantizma. gogolj= glavni predstavnik. ali njegova kabanica važna je za povijest ruskog R jer u njoj autor prodaje veliku pozornost pojedinostima pri opisu glavnog junaka i njegove okoline. Turgenjev= najvažniji predstavnik srednje/razvijene faze. poznat postaje po svojim novelama Lovčevi zapisi u kojima se realističko zanimanje pripovjedača u prikazivanju sociopsiholoških tipova, miješa s poetiziranim opisima prirode i čovjeka. Dostojevski i Tolstoj predstavljaju vrhunac rus R. dostojevski u svoji romanima prolazi kroz sve faze ruskog R. njegova osnovna tema je rastakanje ruskog društva i obitelji, a njegovi likovi su buntovnici, nositelji radikalnih filozofskih ili religijskih uvjerenja. za razliku od drugih, uvodi tehniku unutarnjeg monologa. Tolostojeva “ana karenjina” ke roman s izrazito suvremenom temom. fabula je zasnovana na problemu odnosa braka i ljubavi, a u njoj je tolstoj ugradio i više tema iz šire društvene stvarnosti rusije. 85str

naturalizam → to knjiž razdoblje smatra se nastavkom i produžetkom realističkog doba. zadaća naturalističkih pisaca sastoji se u preuzimanju eksperimentalnih metoda iz prirodnih znanosti. Emile Zola je najvažniji pisac

naturalizma. za njega je roman neposredno opažanje svega što postoji, dokument stvarnosti i prikaz ljudske evakodnevice. ali svaki pisac radi potreban izbor građe i u djelu stvara vlsatitu sliku o svijetu. 86str

u vrijeme realizma i naturalizma roman je postao vladajućom knjiž vrstom a u knjiž se počinjju prikazivati i kritike stvarnosti.

Honore de Balzac → franc pisac, pripovjedač i dramatičar. ističe se neiscrpnom maštom i nevjerojatnim radnim sposobnostima. napisao je oko 90tak romana, 5 drama, niz pripovijesti i novela. često je vraćao na iste likove i društvene sredine pa 1842 objedinjuje sva djela napisana od 1829 u ciklus "ljudska komedija"- u njemu je namjeravao dati zaokruženu sliku suvremenog franc društva i iznjeti svoje poglede na svijet. čiča goriot → opis bezgranične i neuzvrćene očinske ljubavi, koji je sav imetak davao svojim obožavanim i otmjeno udanim kćerima, a na kraju umire sam, sirotinjski i usamljeno a kćeri mu i ne dolaze na pogreb.

Gustave Flaubert → franc pripovjedač i romanopisac. svjesno u sebi ubija svaku klicu fantazije i nastoji apsolutnom objektivnošću prikazivanja evocirati u svojim djelima likove i prizore iz svagdanjega malograđanskog života koji ga je okruživao i odbijao, kao i sjajne slike i likove daleke prošlosti, koja ga je neodoljivo privlačila. madam bovary → fabula romana je jednostavna i ne obiluje uzbudljivim događajima, već iznosi povijest života mlade emme, djevojke odrasle na bogatome seoskom imanju, odgojene u djevojačkom internatu, udane za dobra i prostodušna seoskoga liječnika, udovca koji ni po čemu ne odgovara njenim djevojačkim snoima. s njim provodi život u malograđanskoj sredini provincijskih gradića, gdje se upušta u 2 strasne ljubavne avanture zbog nezadovoljstva životom. zbog dugova i odlaska ljubavnika- koji joj nisu pomogli, ubija se. roman je podjeljen na 3 dijela, sva tri s raznih aspekata s središtem oko glavne junakinje. 95str

Emile Zola → franc romanopisac, osnivač i najznačajniji predstavnik naturalističkog pravca. u knjiž ulazi kao romantičar ali u svojim se djelima ne zadovoljava metodama objektivnog realizma, već pod utjecajem naglog razvoja prirodnih nauka pokušava i u literaturu uvesti znanstvene metode i kasnije se to razvija u teoriju tkz eksperimentalnog romana. 100str

Guy de Maupassant → franc pripovjedač i romanopisac. uz zolu najznačajniji naturalist. objavio je više od 6 romana i 300 novela gdje je podjednako snagom prikazivao seljake i ribae svoje rodn normandije i visoko pariško društvo, patriotizmom nadahnute scene iz franc- pruskog rata i prizore pune tajanstvenosti i strave, koji se ga pod utjecajem njegove bolesti sve više privlačili. 106str

Nikolaj Vasiljevič Gogolj → ruski pripovjedač i komediograf rodom iz ukrajne. u knjiž ulazi romantičnim pripovjetkama iz ukrajinskog života, punim folkloru i fantastike, koje su pisane pod utjecajem narodne knjiž i njem novelistike. poslije postupno prelazi na realističko prikazivanje. ali još u nekim pripovjetkama kao što je kabanica uz romantizam veže jedino elemente fantastike i groteske. od

komedija najpoznatija je Revizor- osud ruske biokracije i malograđanskog mentaliteta. Kabanica→ razrada jedne suvremene anegdote iz petrogradskog života, a sadržaj je vrlo jednostavan.

Ivan Sergejevič Turgenjev→ ruski pripovjedač. proslavi se pripovjetkama iz seoskog života, okupljenim poslije po nazivom Lovčevi zapisi, u kojima opisuje zanimljive tipove i životne sudbine seljaka-kmetova s kojima je kao lovac dolazio u dodir, isticao njihove ljudske kvalitete i prirodne sposobnosti. ujedno je i protkao svoje pripovijedanje lirskim opisima prirode. potkraj života pisao je pjesme u prozi.

Uzeto sa :<http://www.salabahteri.tk/>

Email : salabahteri@hi.hinet.hr